prof. dr hab. Piotr Lato
Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie
Kierownik Katedry Instrumentów Dętych i Akordeonu
Prorektor ds. artystycznych i naukowych

RECENZJA
w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki muzyczne
dr Tomasz Żymła
Sporządzona w związku z postępowaniem habilitacyjnym wszczętym w trybie art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r., poz. 1571 z późn. zm.).

Przedmiot postępowania

Przedmiotem oceny w niniejszym postępowaniu jest osiągnięcie artystyczne przedstawione przez **dra Tomasza Żymłę** w trybie art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Zgodnie z jego zapisami stopień doktora habilitowanego może zostać nadany osobie posiadającej stopień doktora, która wykazuje się istotną aktywnością artystyczną realizowaną w więcej niż jednej instytucji oraz posiada w dorobku osiągnięcie artystyczne stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny sztuki muzyczne.

Jako osiągnięcie habilitacyjne Kandydat przedstawił nagranie kompozycji ***Ranwers* Nikoli Kołodziejczyka na koncertujący klarnet basowy i kwintet dęty**, zarejestrowane w sali koncertowej Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu. Album został wydany przez Narodowe Forum Muzyki oraz CD Accord. Wysoki poziom artystyczny nagrania potwierdza nominacja do Nagrody Fryderyk 2023 w kategorii Album Roku – Muzyka Współczesna.

Przedstawione osiągnięcie ma charakter indywidualny i spełnia wymagania stawiane osiągnięciom artystycznym w postępowaniu habilitacyjnym. Wkład Tomasza Żymły ma charakter twórczy i istotny dla powstania oraz ostatecznego kształtu artystycznego dzieła. Habilitant pełni rolę inicjatora kompozycji, jej pierwszego wykonawcy oraz artysty odpowiedzialnego za utrwalenie utworu w formie fonograficznej.

Ocena osiągnięcia artystycznego

Kompozycja *Ranwers* Nikoli Kołodziejczyka stanowi istotny element osiągnięcia habilitacyjnego. Utwór został napisany specjalnie dla Tomasza Żymły oraz LutosAir Quintet, co podkreśla jego indywidualny charakter i znaczenie dla współczesnej literatury klarnetu basowego. Dzieło poszerza repertuar na klarnet basowy i kwintet dęty, ukazując nowe możliwości brzmieniowe i wykonawcze instrumentu.

Kompozycja eksponuje dialog solisty z zespołem, oparty na kontrastach barwowych i zróżnicowanej fakturze. Tomasz Żymła prezentuje bardzo wysoki poziom wykonawczy, wyróżniający się bardzo dobrą kontrolą intonacji, wyrównaną barwą oraz swobodą

techniczną. Szczególnie przekonująco wypada kadencja o charakterze jazzowym, wykorzystująca również techniki współczesne, w tym slap tongue oraz rejestr altissimo. Druga część utworu rozwija idiom jazzowy w warstwie harmonicznej i fakturalnej, wprowadzając zmienność relacji między solistą a zespołem. Narracja muzyczna zachowuje spójność i wysoką jakość dramaturgiczną.

Całość stanowi koncertującą kompozycję wykorzystującą elementy guided improvisation oraz współczesne środki wykonawcze. Utwór prezentuje szerokie spektrum możliwości klarnetu basowego przy zachowaniu klarownej struktury formalnej.

Na tle literatury przedmiotu *Ranwers* wyróżnia się oryginalnością obsady oraz sposobem traktowania instrumentu solowego. Kompozycja wnosi istotny wkład w rozwój repertuaru klarnetu basowego, szczególnie w zestawieniu z zespołami dętymi.

Dzieło posiada również znaczący potencjał repertuarowy i dydaktyczny. Z uwagi na oryginalne rozwiązania wykonawcze oraz wysokie walory artystyczne posiada predyspozycje do trwałego wejścia do repertuaru klarnecistów basowych oraz może stanowić materiał dydaktyczny dla szkolnictwa muzycznego wyższego stopnia.

Dorobek artystyczny, dydaktyczny i organizacyjny

Dorobek Habilitanta obejmuje działalność orkiestrową, solową, kameralną, fonograficzną oraz dydaktyczną.

W zakresie działalności orkiestrowej Tomasz Żymła współpracował z renomowanymi zespołami europejskimi, w tym Royal Liverpool Philharmonic Orchestra, Brussels Philharmonic, Residentie Orkest, Nederlands Symfonieorkest, Asko/Schönberg Ensemble, Sinfoniettą Cracovią oraz Orkiestrą Muzyki Nowej. Istotnym elementem Jego rozwoju artystycznego było kształcenie w Królewskim Konserwatorium w Hadze oraz udział w programie Orchestra Master realizowanym przez Residentie Orkest.

Od 2018 roku jest członkiem Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach, gdzie realizuje szeroką działalność koncertową i nagraniową. Współpracował z wybitnymi dyrygentami, m.in. Marin Alsop, Esa-Pekka Salonen, Simone Young, Leonard Slatkin oraz Lawrence Foster.

Istotnym obszarem działalności jest aktywność solistyczna, obejmująca prawykonania utworów współczesnych, w tym dzieł Iannisa Xenakisa oraz Williama Sweeneya, jak również kompozycji napisanych specjalnie dla Habilitanta.

W zakresie działalności kameralnej szczególne znaczenie ma współtworzenie zespołu Dance of Fire – pierwszego w Polsce kwartetu klarnetowego specjalizującego się w muzyce świata – oraz działalność zespołu DoF, łączącego instrumenty akustyczne z elektroniką.

Dorobek fonograficzny obejmuje nagrania muzyki symfonicznej, współczesnej i kameralnej. Szczególne znaczenie ma album 5[+2], nominowany do Nagrody Fryderyk 2023. Habilitant współpracował również z artystami sceny jazzowej i rozrywkowej, w tym m.in. z Nikolą

Kołodziejczykiem, Moniką Borzym, Natalią Kukulską, Arturem Rojkiem, Dawidem Podsiadło oraz zespołem Organek.

W obszarze dydaktycznym Tomasz Żymła prowadzi zajęcia w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach oraz Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu. Do jego najważniejszych osiągnięć należy utworzenie pierwszej w Polsce klasy klarnetu basowego. Prowadzi również kursy mistrzowskie i warsztaty w kraju i za granicą.

Konkluzja

Całokształt działalności artystycznej, dydaktycznej i organizacyjnej **dra Tomasza Żymły** świadczy o jego ugruntowanej pozycji w środowisku muzycznym oraz konsekwentnie realizowanym profilu artystycznym. Kluczowym elementem Jego działalności pozostaje systematyczne poszerzanie repertuaru klarnetu basowego poprzez inicjowanie komponowania nowych utworów, realizację prawykonań oraz działalność wykonawczą i pedagogiczną.

Przedstawione osiągnięcie artystyczne w postaci nagrania kompozycji ***Ranwers*** **Nikoli Kołodziejczyka** stanowi integralny element spójnej i wieloletniej działalności Habilitanta, potwierdzając jego wysokie kompetencje wykonawcze oraz istotną rolę w inspirowaniu współczesnej twórczości.

Podsumowując, do najważniejszych obszarów dorobku Habilitanta należą: działalność orkiestrowa o charakterze międzynarodowym, działalność w zakresie wzbogacania literatury z udziałem klarnetu basowego oraz działalność dydaktyczna, obejmująca utworzenie pierwszej w Polsce klasy klarnetu basowego.

W świetle przedstawionego dorobku artystycznego i dydaktycznego należy jednoznacznie stwierdzić, że osiągnięcie habilitacyjne oraz całość działalności dra Tomasza Żymły spełniają wymagania określone w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny sztuki muzyczne.

W związku z powyższym popieram wniosek o nadanie **dr Tomaszowi Żymle** stopnia doktora habilitowanego.

